

Kazuistiky

Výzvy evropské/české kardiologie a paliativní péče
Jihlava
2.11.2018

Pacient č. 1

- * muž, 85 let
- * srdeční selhání se zachovanou ejekční frakcí
- * primomanifestace před 2 měsíci
- * zároveň zjištěna recidiva Grawitzova tumoru s generalizací
- * pac. má mnoho let kardiostimulátor pro fibrilaci síní s pomalou odpovědí komor
- * depresivní porucha, počínající demence
- * mnoho dalších diagnóz

Pacient č. 1

- * je klidově dušný, má otoky DKK až do pasu, téměř imobilní, nesoběstačný
- * smysluplná komunikace prakticky nemožná, není plně orientován, porucha paměti
- * když ulehne, okamžitě chce pomoci vstát, když stojí, okamžitě chce pomoci lehnout, tato přání se neustále opakují
- * při změnách polohy bolestivé grimasy
- * nedaří se perorální příjem

Pacient č. 1

- * kromě známek výrazné retence tekutin má známky dehydratace - oschlé sliznice, snížený turgor
- * parenterální furosemid téměř bez efektu
- * pozvolna progreduje elevace N-látek
- * vzestup CRP, v moči přítomnost bakterií, do léčby ATB

Pacient č. 1

- * jak řešit stavy, kdy má pacient zároveň známky retence tekutin i dehydratace?
- * co když parenterální furosemid spíše nemá diuretický efekt, ale projevují se již jeho nežádoucí účinky?
- * léčba refrakterních otoků?
- * jak s léčbou ATB u pacientů v end-stage různých nemocí?
- * na které oddělení resp. kam patří tento pacient?

Pacient č. 1

- * volán paliatr na konzilium (úprava léčby symptomů, stanovení další péče, rozhovor s rodinou)

Pacient č. 1

- * **co si myslí kardiolog: kdy a proč by ke kardiologickému pacientovi měl být volán paliatr?**
- * **co si myslí paliatr: kdy a proč by ke kardiologickému pacientovi měl být volán paliatr?**

Pacient č. 1

- * v léčbě ponecháno Trittico, nově Tiapridal
- * Morfin 2,5mg - jednorázové podání k posouzení efektu
- * podle toho 2,5 až 5mg co 6-8 hod s titrací dle efektu
- * možno převést na Sevredol 10mg co 6-8 hod
- * Haloperidol 5-5-10mg (gtt nebo inj s.c.)

Pacient č. 1

- * pohovor s rodinou - rodina se stará o onkologicky nemocnou imobilní umírající manželku pacienta, nemůže si vzít pacienta domů ani při možnosti podpory domácím hospicem
  - * promyslí možnost kamenného hospice
  - * mají preferenčně zájem o překlad na LDN
  - * režim DNR
-
- * druhý den tedy přeložen z kardiologického oddělení na LDN, kde ještě ten den nalezen v lůžku bez známek života...

Pacient č. 2

- * muž, 76 let
- * stp. hemikolektomii + chemoterapii pro karcinom r. 2001
- * stp. TEP pravého kyčelního kloubu
- * degenerativní stenóza L páteře

- * 6/2017 - primomanifestace srdečního selhání NYHA III
- * EF LK 37%
- * koronarografie 80% RIM - provedena PCI + 3 stenty
- * zkompenzován, nastavena léčba srdečního selhání, propuštěn

Pacient č. 2

- * 2 měsíce se cítil dobře
- * od 8/2017 opět progredující otoky DKK až na stehna, horší dech, málo močí
- * chronické defekty bérců v terénu otoků
- * stále víc bolí pravý kyčelní kloub - zvažována reoperace
- * v analgetické léčbě Palgotal
- * NSAID neužívá

Pacient č. 2

- * aktuální EF LK 43%, difuzně hypokinetická LK
- * výrazná rezistence na parenterální diuretickou léčbu (furosemid kontin. i.v.)
- * nepomáhá ani kombinace s hydrochlorothiazidem
- * rychle se prohlubuje renální insuficience
- * pacient dlouhodobě spíše hypotenzní
- * oligurie
- * do léčby dobutamin kontinuálně
- * přesto pozvolné zhoršování stavu
- * **pacient kategorizován**

Pacient č. 2

- * překvapivě v době, kdy je uvažováno o ukončení infuze dobutaminu dochází ke zvratu k lepšímu - otoky pozvolna začínají ustupovat
- * brzy však další zhoršení stavu - opět progrese otoků DKK
- * nově zarudnutí bérce PDK
- * elevace markerů zánětu
- * hodnoceno jako erysipel
- * zahájena léčba ATB
- * pozvolna se daří hojit defekty, pozvolna klesají zn. zánětu
- * pozvolna se zlepšují otoky DKK
- * bolí v zádech a pravý kyčelní kloub - titrace analgetické léčby

Pacient č. 2

- * CRP klesá z 336 na 39
- * přetrvávají otoky, které jsou výrazně mírnější
- * pacient i rodina jsou informováni o nepříznivé prognóze
- * po necelých 3 měsících hospitalizace preferují propuštění

Pacient č. 2

- * v den propuštění večer doma febrilie až 40 st., třesavky
- * i přes vědomí všech zúčastněných, že prognóza je nepříznivá a z medicínského hlediska jde o terminální srdeční selhání, byl přivezen na žádost rodiny RZP do nemocnice
- * pobolívá v bederní oblasti
- * nově CRP 370 (cca 3 dny od poslední kontroly), hyponatrémie
- * známky dehydratace
- * nadále otoky DKK

Pacient č. 2

- * urologické vyš. - sono, klinické vyšetření i kulturační vyšetření moči nepotvrzuje močovou infekci
- * v léčbě ATB s opakovanými změnami dle ATB střediska pro minimální klinický efekt
- * dostupnými metodami nezjištěn infekční fokus (včetně vyloučení infekční endokarditidy)

Pacient č. 2

- * provedeno PET/CT - nález svědčí pro spondylodiscitidu L2/3 s infiltrací i ventrálního epidurálního prostoru páteřního kanálu
- * absces m. psoas sin.

- * do terapie klindamycin
- * pozvolna pokles zánětlivých markerů
- * nyní se již daří i kardiální kompenzace, možno výrazně snižovat dávku diuretik
- * zlepšuje se funkce ledvin
- * pacient intenzivně rehabilituje, co mu bolest pravého kyčelního kloubu dovolí

Pacient č. 2

- * po dalších 8 týdnech hospitalizace propuštěn
  - * negativní markery zánětu
  - * dle kontrolních MRI páteře ústup zánětu v páteři i psoatu
  - * z pohledu neurochirurga bez nutnosti operace
  - * z pohledu kardiologa s minimální dávkou diuretik
-
- * od té doby několik měsíců bez nutnosti další rehospitalizace pro srdeční selhání

Pacient č. 2

- * **co je to kategorizace?**
- * **jak se reálně provádí?**
- * **jak moc je “kategorizace zavazující”?**
- * **jsme za kategorizaci právně postižitelní?**
- * **lze ji udělat správně nebo špatně?**
- * **bojíme se kategorizovat? proč?**
- * **co vše ještě můžeme/máme pacientovi nabídnout, když byl kategorizován?**
- * **je kategorizace "reverzibilní"?**

Pacient č. 3

- * muž, 89 let
- * ležící
- * vaskulární demence
- * chronická obstrukční plicní nemoc
- * generalizovaný ca močového měchýře
- * indikována paliativně symptomatická péče
- * pacient hospit. na onkologickém oddělení
- * probíhá hemostyptická radioterapie pro hematurii

Pacient č. 3

- * 6 dní od zahájení radioterapie vzniká septický stav
- * obstrukční pyelonefritis při útlaku ureteru tumorem
- * urologem akutně provedena nefrostomie
- * “vzhledem k ohrožení vitálních funkcí” pacient uložen na onkologickou JIP...
- * zde hypotenze, proto podpora noradrenalinem kontin. i.v.
- * pacient monitorován
- * druhý den nově fibrilace síní
- * na EKG elevace ST úseků
- * velmi vysoká hodnota troponinu I
- * pacient nedokáže říct, jestli má bolesti na hrudi
- * stav hodnocen jako infarkt myokardu - voláno interní konzilium, pacient přeložen na koronární jednotku

Pacient č. 3

- * kardiolog postupuje konzervativně
- * pacient přeložen na LDN, ošetrovatelská péče
- * umírá

Pacient č. 3

- * kde začíná a končí paliativně-symptomatický postup?
- * co když mají lékaři rozdílný názor na to, co sem ještě patří?
- * co když se názor liší mezi zástupci jednotlivých odborností a nemohou se dohodnout? (např. onkolog - kardiolog, internista v okresní nemocnici - kardiolog v kardiocentru atd.)...?
- * co když mají lékaři jasno (symptomatický postup), ale rodina vyžaduje maximální péči, vyhrožuje žalobou atd?
- * kde je pravda?
- * jak postupovat?

Pacient č. 4

- * žena, 79 let
- * vdova, žije sama, děti nemá
- * přijata pro týden trvající klidovou dušnost a bolesti na hrudi
- * pacientka pospává, na oslovení probudná, opakovaně deklaruje, že chce zemřít, že už prožila vše, nikoho již nemá...

Pacient č. 4

- * objektivně i na EKG fibrilace síní s rychlou odpovědí komor s fr. 140-160/min
- * echokardiograficky významná aortální stenóza, těžce kalcifikovaná chlopeň, EF LK 35%
- * symptomy a známky těžkého srdečního selhání na podkladě kombinace výše uvedeného

Pacient č. 4

- * odmítá příjem p.o. - nechce jídlo ani léky
- * pomocí i.v. betablokátoru v kombinaci s digitalisem a později i amiodaronem se prakticky vůbec nedaří zpomalit tepovou frekvenci
- * podáván furosemid i.v.
- * i.v. antibiotikem přeléčena v.s. močová infekce s poklesem CRP
- * během několika dnů nedochází k žádnému zlepšení stavu

Pacient č. 4

- * jak postupovat?
- * máme zkušenosti s dříve projeveným přáním v kardiologii?
- * pokud ano, jak ho v praxi realizujeme?

Pacient č. 4

- * volán psycholog ... rozhovor ... konstatováno, že pacientka chce zemřít, vše, co říká, dává smysl...
- * volán paliatr - kategorizace pacientky, při zmatenosti doporučen Haloperidol, při dušnosti Morfin
- * volán nemocniční kaplan

Pacient č. 4

- * pacientka přeložena na LDN, kde umírá

Pacient č. 5

Salinas, Kalifornie

- * 83-letá žena
- * polyischemička, diabetes mellitus
- * žije s rodinou, dosud chodící
- * poslední aktualizace POLST (living will) u praktického lékaře před měsícem, zde deklarován zájem o střední stupeň péče

B Check One	MEDICAL INTERVENTIONS: <u>Person has pulse and/or is breathing.</u> ☐ OPTION 1: Use medication by any route, positioning, wound care and other measures to relieve pain and suffering. Use oxygen, oral suction and manual treatment of airway obstruction as needed to comfort. <i>Patient prefers no transfer to hospital for life-sustaining treatment. Transfer to other care setting if comfort needs cannot be met in current location.</i> Treatment Plan: Maximize comfort through symptom management ☒ OPTION 2: Includes care described above. Use medical treatments, traditional IV medications and fluids as indicated. Do not use intubation, advanced airway interventions, or mechanical ventilation. <i>Transfer to other care setting if indicated. Generally avoid intensive care unit.</i> Treatment Plan: Provide basic medical treatments ☐ OPTION 3: Includes care described above. Use intubation, advanced airway interventions, mechanical ventilation, and cardioversion as indicated. <i>Transfer to other care setting if indicated.</i> Treatment Plan: Full treatment including life support measures in the intensive care unit <i>Additional orders (e.g., dialysis, blood/blood products, AICD, etc.): _____</i>
--------------------------	---

Pacient č. 5

- * dochází k náhlému zhoršení stavu, pacientka není schopna komunikovat, jen sténá bolestí, nerozumí, nelze navázat kontakt, ojediněle mimovolně vyslovuje slova ve Španělštině
- * přijata na lůžko paliativní péče
- * klinická a laboratorní vyšetření vedou k podezření, že náhlé zhoršení stavu vzniklo na podkladě sepse v rámci gangrény prstů dolní končetiny u diabetičky, periferie nohy zjevně špatně prokrvená

Pacient č. 5

- * zahájena enterální výživa
- * parenterální kontinuální podávání opiátů s dopichy vede zjevně ke zmírnění bolesti
- * parenterální ATB léčba nevede ke snížení známek zánětu ani zlepšení lokálního nálezu na noze, nedochází také k úpravě kognitivních funkcí
- * jsou zvažovány možnosti řešení: pokus o amputaci (jak vysoko, aby byla šance na zhojení?) s teoretickou možností zhojení pahýlu + zvládnutí infekce + zlepšení stavu vědomí **nebo...**
- * ...symptomatická léčba s přirozeným průběhem nemoci

Pacient č. 5

- * přemýšlí se, co by si přála pacientka a jak interpretovat její POLST
- * pokud se podaří stav zvládnout a zachránit ji, nebude nás žalovat, že jsme se neřídili její vůlí a amputovali jí končetinu proti její vůli? Nechtěla za těchto okolností raději zemřít?

Pacient č. 5

- * postupně kontaktování příbuzní:
  - * syn - preferuje amputaci a pokus o záchranu pacientky
  - * vnučka - preferuje přirozený průběh nemoci s odvoláním na vůli pacientky
- * sociální pracovník svolává konferenci - paliativní tým (lékař, sestra, sociální pracovník, duchovní) + několik nejbližších členů rodiny
- * konsenzus - péče nebude rozšiřována, pacientka by si nikdy nepřála amputaci, rodina si bere pacientku domů, za pomoci mobilního hospicu se o ni do smrti budou starat doma

Náš dojem z tohoto postupu?